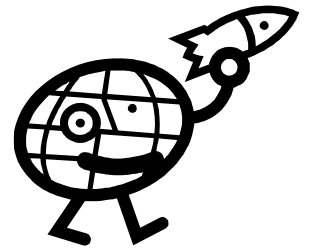

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta
Porkkalankatu 1
00180 HELSINKI
Puh. (09) 6850 120
Telekopio (09) 6850 1220
www.fine.fi

KULUTTAJA ULKOMAISEN VAKUUTUSYHTIÖN ASIAKKAANA

© Vakuutus- ja rahoitusneuvonta, Tuomas Korkeamäki, 19.11.2009, 17.2.2010, 14.6.2010

Tässä oppaassa tarkastellaan Suomessa vakuutusasioissa toimivien tuomioistuimen ulkopuolisten riidanratkaisuelimien toimialueita ja sitä, miten ulkomaisen vakuutusyhtiön asiakkaana oleva kuluttaja voi saattaa vapaaehtoista vakuutus sopimusta koskevan riitaisuuden tuomioistuimen ulkopuolisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi. Lisäksi opas sisältää yleisiä ohjeita suomalaiselle vakuutus-kuluttajalle, joka harkitsee vapaaehtoisen vakuutuksen ottamista ulkomaisesta vakuutusyhtiöstä. Oppaan lopussa on neljä vakuutusasioiden muutoksenhakuun liittyvää kuvitteellista esimerkki-tapausta sekä taulukko, jossa tarkastellaan kuluttajan asemaa kotimaisen ja ulkomaisten vakuutus-yhtiöiden asiakkaana eri tilanteissa.

Suomessa toimivat vakuutusyhtiöt ja vakuutusten myyntikanavat

Suomessa vakuutustoimintaa voivat harjoittaa paitsi suomalaiset vakuutusyhtiöt ja vakuutus-yhdistykset, myös ulkomaiset vakuutusyhtiöt. ETA-maassa (EU-maat sekä Islanti, Norja ja Liechtenstein) rekisteröity vakuutusyhtiö voi perustaa sivuliikkeen Suomeen tai ilmoittaa harjoitta-vansa Suomessa vakuutuspalvelujen vapaata tarjontaa, jolloin vakuutuksia myydään yli rajojen ilman Suomessa toimivaa sivuliikettä eli edustustoa.

Jos kysymys on muun kuin ETA-maan vakuutusyhtiöstä, yhtiöllä pitää olla Suomessa toimimiseen toimilupa ja yhtiön pitää perustaa Suomeen sivuliike. Muille kuin ETA-maiden vakuutusyhtiölle vakuutuspalvelujen aktiivinen vapaa tarjonta Suomeen ei ole mahdollista.

Vakuutuksia myydään paitsi vakuutusyhtiöiden konttoreista myös vakuutusedustajien eli vakuutus-asiamiesten ja vakuutusmeklarin toimesta. Vakuutusasiamiehet edustavat vakuutusyhtiöitä sekä toimivat vakuutusyhtiöiden lukuun ja vastuulla. Vakuutusmeklarit taas toimivat vakuutuksen-ottajien toimeksiannosta. Vakuutusasiamiehet saavat palkkionsa vakuutusyhtiöltä, vakuutusmeklarit vakuutuksenottajalta. Vaikka vakuutus tehtäisiin vakuutusasiamiehen tai vakuutusmeklarin välityk-sellä, muodostuu vakuutus sopimus aina asiakkaan eli vakuutuksenottajan ja vakuutusyhtiön välille. Sekä vakuutusmeklarit että vakuutusyhtiöiden asiamiehet on rekisteröity Finanssivalvonnan rekis-teriin.

Edellä mainittujen myyntikanavien lisäksi vakuutuksenottaja voi ottaa vapaaehtoisen vakuutuksen omasta aloitteestaan mistä tahansa maailman vakuutusyhtiöstä.

www.fine.fi

On tärkeää huomata, että pelkästä vakuutusyhtiön tutulta kuulostavasta nimessä ei voi aina varmasti päätellä vakuutusyhtiön kotimaata tai sitä, onko kyseisellä vakuutusyhtiöllä sivuliikettä Suomessa. Tämän johdosta vakuutusyhtiön kotimaa tai Suomessa toimimisen peruste on syytä tarvittaessa selvittää.

Suomalaiset tuomioistuimen ulkopuoliset riidanratkaisuelimet ja niiden toimialueet vapaaehtoisia vakuutuksia koskevissa asioissa

Joskus vakuutussuhteen osapuolten välille voi muodostua erimielisyyttä. Valtaosa vapaaehtoisiin vakuutussopimukseen liittyvistä riitaisuuksista käsitellään Suomessa tuomioistuimen ulkopuolisissa riidanratkaisuelimissä eli Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan toimistokäsittelyssä, Vakuutuslautakunnassa tai kuluttajariitalautakunnassa. Jos asiakkaan ja ulkomaisen vakuutusyhtiön välille muodostuu erimielisyyttä, ulkomaisen vakuutusyhtiön kotimaa sekä se, miten vakuutusten myynti ja markkinointi ulkomaisen vakuutusyhtiön toimesta on Suomessa järjestetty, vaikuttavat tuomioistuimen ulkopuolisten riidanratkaisuelimien käyttömahdollisuuksiin.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta sekä Vakuutuslautakunta

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta antaa vakuutusasioissa yleistä neuvontaa sekä selvittelyapua. Vakuutuslautakunta (VKL), joka toimii Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan yhteydessä, antaa ratkaisusuosituksia vapaaehtoisia vakuutuksia koskevissa asioissa. Tarkempia tietoja Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta sekä Vakuutuslautakunnasta saa verkkosivuiltamme osoitteesta www.fine.fi.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan ja Vakuutuslautakunnan toimialueeseen kuuluvat asiat, jotka koskevat Suomessa rekisteröityjen vakuutusyhtiöiden tai -yhdistysten myöntämiä vakuutuksia. Lisäksi Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan ja Vakuutuslautakunnan toimialueeseen kuuluvat sellaisia vakuutuksia koskevat asiat, joissa vakuutus on myyty ETA-maassa rekisteröidyn vakuutusyhtiön Suomessa toimivasta sivuliikkeestä.

ETA-maissa rekisteröityjä vakuutusyhtiöitä, jotka ovat perustaneet Suomeen sivuliikkeen, ovat esimerkiksi ACE Europe Life Limited, Chartis Europe S.A (aiemmin AIG Europe S.A), Skandia Life Assurance Company Limited, TrygVesta Forsikring A/S, joka toimii Suomessa nimikkeellä Nordea Vahinkovakuutus ja Financial Assurance Company Limited sekä Financial Insurance Company Limited, jotka toimivat nimikkeellä Genworth Financial.

Jos vakuutuksen on myöntänyt sellainen ETA-maassa rekisteröity vakuutusyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä, eivät kyseistä vakuutusta koskevat asiat kuulu Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan eivätkä Vakuutuslautakunnan toimialueeseen. Osa vakuutusedustajien Suomessa myymistä vakuutuksista voi olla tällaisia. Näin ollen pelkästään se seikka, että vakuutussopimus on allekirjoitettu Suomessa toimivassa vakuutusedustajayrityksessä, ei merkitse asian kuulumista Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan ja Vakuutuslautakunnan toimialueeseen.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan ja Vakuutuslautakunnan toimialueeseen eivät kuulu ETA-alueen ulkopuolisissa maissa rekisteröityjen vakuutusyhtiöiden myöntämiä vakuutuksia koskevat asiat.

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja Vakuutuslautakunta eivät valvo vakuutusedustajien toimintaa. Asiakkaan ja vakuutusmeklarin väliseen toimeksiantosuhteeseen liittyviä asioita Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja Vakuutuslautakunta käsittelevät vain silloin, kun asia koskee vakuutusmeklarin ottamasta vastuuvakuutuksesta maksettavaa korvausta. Tällöinkin edellytyksenä on, että vastuuvakuutuksen on myöntänyt Suomessa rekisteröity vakuutusyhtiö tai ETA-maassa rekisteröity

vakuutusyhtiö, jolla on Suomessa sivuliike. Koska vakuutusasiamiehet taas toimivat vakuutusyhtiön lukuun ja vastuulla, tulee heidän toimintansa arvioitavaksi vakuutussuhteessa, kuten vakuutusyhtiön oma menettely.

Kuluttajariitalautakunta

Kuluttajariitalautakunta (KRIL) antaa kuluttajille ratkaisusuosituksia vapaaehtoisia vakuutuksia koskevissa asioissa. Tarkempia tietoja Kuluttajariitalautakunnasta saa osoitteesta <http://www.kuluttajariita.fi>.

Vakuutuslautakunnan ja kuluttajariitalautakunnan toimialueet eivät ole täysin yhteneviä. Kuluttajariitalautakunta ei käsittele sijoitussidonnaisia vakuutuksia koskevia asioita. Valtaosa nykyisin markkinoilla olevista säästöhenkivakuutuksista ja vapaaehtoisista eläkevakuutuksista on sijoitussidonnaisia vakuutuksia. Vastuuvakuutuksia koskevia valituksia kuluttajariitalautakunta käsittelee ainoastaan kuluttaja-asioissa.

Vakuutuspalveluiden vapaan tarjonnan perusteella myytyjen vakuutusten osalta kuluttajariitalautakunnan toimialue on laajempi kuin Vakuutuslautakunnan. Vaikka vakuutusyhtiöllä ei ole edustustoa Suomessa, kuluttajariitalautakunta käsittelee valituksen, mikäli vakuutusta on markkinoitu Suomessa. Edellytyksenä on lisäksi, että asia muutoin kuuluu kuluttajariitalautakunnan toimialueeseen. Esimerkiksi sijoitussidonnaisia vakuutuksia koskevia asioita kuluttajariitalautakunta ei käsittele siinäkään tapauksessa, että vakuutusta olisi markkinoitu Suomessa.

Ulkomaiset tuomioistuimen ulkopuoliset riidanratkaisuelimet

Jos vakuutusasiaa ei voi saattaa Suomessa Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan, Vakuutuslautakunnan tai kuluttajariitalautakunnan käsittelyyn, voi käytettävissä mahdollisesti olla ulkomainen tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisuelin. Mahdollisuudet saattaa asia ulkomaisen tuomioistuimen ulkopuolisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi vaihtelevat vakuutusyhtiön kotimaasta riippuen.

FIN-NET-verkosto

FIN-NET (Financial Network) on ETA-maissa toimiva tuomioistuimen ulkopuolisten riidanratkaisuelinten yhteistyöverkosto, joka koskee vakuutus-, arvopaperi- ja pankkiasioita. ETA-alueella vakuutuspalveluiden vapaan tarjonnan perusteella myytyjä vakuutuksia koskevissa riitaisuuksissa asiakas voi selvittää Vakuutus- ja rahoitusneuvonnasta, toimiiko vakuutusyhtiön kotimaassa FIN-NET-verkoston kuuluva tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisuelin.

Menettely FIN-NET-verkoston kuuluvissa riidanratkaisuelimissä ei ole yhteneväinen. Esimerkiksi osa FIN-NET-verkoston jäsenistä antaa Vakuutuslautakunnan ja kuluttajariitalautakunnan tapaan osapuolia sitomattomia ratkaisusuosituksia, mutta joidenkin verkoston kuuluvien riidanratkaisuelinten päätökset voivat olla vakuutusyhtiötä tai molempia osapuolia sitovia.

Muut tuomioistuimen ulkopuoliset riidanratkaisuelimet

Joissakin ETA-alueeseen kuulumattomissa maissa toimii vakuutusasioita käsitteleviä tuomioistuimen ulkopuolisia riidanratkaisuelimiä. Tällaisten riidanratkaisuelimien toimialueet kuitenkin vaihtelevat eikä riidanratkaisuelimen olemassa ololle ylipäänsä ole takeita.

Jos vakuutus on otettu yli rajojen ETA-alueen ulkopuolisesta maasta, pitää vakuutusyhtiön menettelyyn tyytymättömän henkilön itse selvittää mahdollisen tuomisistuimen ulkopuolisen riidanratkaisuelimen olemassaolo ja yhteystiedot.

Esimerkkitapauksia tuomioistuimen ulkopuolisesta riidanratkaisusta

1. DI:n ottama eläkevakuutus

Vakuutusasiamiehenä toimiva yritys ottaa yhteyttä 55-vuotiaaseen diplomi-insinööri A:han. Yritys tarjoaa A:lle sijoitussidonnaista eläkevakuutusta. Vakuutuksenantajana vakuutuksessa on ETA-maassa rekisteröity vakuutusyhtiö, joka on perustanut Suomeen sivuliikkeen.

Muutaman vuoden päästä A huomaa vakuutukseen sijoitetun pääoman pienentyneen. A katsoo, että pääoman menettämisen riskistä ei ole kerrottu hänelle vakuutussovinnusta tehtäessä. Tässä vakuutusyhtiön tiedonantovelvollisuutta koskevassa asiassa A voi tarvittaessa olla yhteydessä Vakuutus- ja rahoitusneuvontaan ja halutessaan saattaa asian Vakuutuslautakunnan käsiteltäväksi.

Kuluttajariitalautakanta ei sen sijaan käsittele tätä vakuutussuhdetta koskevia riitaisuuksia, koska kysymyksessä on sijoitussidonnainen vakuutus.

2. Teknikon ottama säästöhenkivakuutus

B, 30-vuotias tekniikko, on päättänyt sijoittaa perintönä saamaansa varallisuutta. Vaihtoehtoja selvitellessään hän kuulee mielenkiintoisesta säästöhenkivakuutuksesta. Kyseisen vakuutuksen myöntää ETA-maassa rekisteröity vakuutusyhtiöstä, jolla ei ole sivuliikettä Suomessa.

B miettii tilannetta. Saatavilla ei ole kirjallista tuoteselostetta ja vakuutushakemuksin on englanniksi, jota B ei juuri osaa. B kuitenkin päättää luottaa saamiinsa vakuutteluihin siitä, että hänen varansa ovat turvassa ja allekirjoittaa vakuutussovinnuksen.

Vuoden kuluttua sopimuksen tekemisestä B:n elämäntilanne muuttuu. Hän perustaa perheen ja tarvitsee varojaan isomman asunnon hankintaan. Tässä vaiheessa ilmenee, että takaisinosto eli vakuutukseen maksettujen varojen saaminen takaisin voi kestää miltei vuoden.

B tiedustelee, voiko saada asiassa selvittelyapua ja onko asiaa mahdollista tarvittaessa saattaa Suomessa lautakuntakäsittelyyn. Koska vakuutuksen on myöntänyt vakuutusyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä, asiaa ei voida ottaa Vakuutus- ja rahoitusneuvonnassa selvittelyyn eikä asiaa voida saattaa Vakuutuslautakunnan käsittelyyn. Kuluttajariitalautakantakaan ei voi käsitellä tätä vakuutusta koskevaa riitaa, koska kyseessä on sijoitussidonnainen vakuutus.

Jos vakuutuksen myöntäneen vakuutusyhtiön kotimaassa toimii tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisuelin, voi B halutessaan saattaa asian tällaisen riidanratkaisuelimen käsittelyyn.

3. Asianajajan ottama tuotevakuutus

Asianajajana toimiva 45-vuotias C ostaa kodinkoneliikkeestä alaikäiselle pojalleen syntymäpäivälahjaksi television. C muistaa, että kodinkoneliikkeen mainoksessa on kerrottu myös tuotevakuutuksista ja samassa yhteydessä sovitaan kodinkoneliikkeen mainoksessa, jolla uusi televisio vakuutetaan. Tuotevakuutuksen myöntää ETA-maassa rekisteröity vakuutusyhtiö, jolla ei ole sivuliikettä Suomessa.

Televisio rikkoutuu vuoden käytön jälkeen vakuutuksen korvauspiiriin kuuluvasta syystä. C ei ole tyytyväinen vakuutuksen perusteella suoritettuun korvaukseen. Koska vakuutuksen on myöntänyt vakuutusyhtiö, jolla ei ole Suomessa sivuliikettä, asiaa ei voida ottaa Vakuutus- ja rahoitusneuvonnassa selvittelyyn eikä asiaa voida saattaa Vakuutuslautakunnan käsittelyyn.

Tuotevakuutusta on markkinoitu Suomessa, joten sitä koskeva riitaisuus voidaan saattaa kuluttajariitalautakunnan käsittelyyn.

4. Liikemiehen ottama säästöhenkivakuutus

Eläkkeellä oleva 70-vuotias liikemies D ottaa suuren sijoitussidonnaisen säästöhenkivakuutuksen vakuutusyhtiöstä, joka on rekisteröity ETA-alueen ulkopuolisessa maassa. D on tutustunut vakuutusyhtiöön ja sen tuotteisiin vakuutusyhtiön kansainvälisillä englanninkielisillä verkkosivuilla.

Vakuutuksen oltua voimassa muutaman kuukauden D kiinnittää huomioita vakuutuksesta perittävien kulujen määrään. D katsoo, että vakuutuksen kulut ovat vakuutussopimuksessa sovittua suuremmat. D ja vakuutusyhtiö käyvät kirjeenvaihtoa asiassa, mutta eivät pääse asiassa yksimielisyyteen.

Koska vakuutuksen on myöntänyt vakuutusyhtiö, jota ei ole rekisteröity Suomessa ja jolla ei ole Suomessa sivuliikettä, asiaa ei voida ottaa Vakuutus- ja rahoitusneuvonnassa selvittelyyn eikä asiaa voida saattaa Vakuutuslautakunnan käsittelyyn. Kuluttajariitalautakanta ei käsittele sijoitussidonnaisia vakuutuksia koskevia asioita eikä myöskään sellaisia vakuutuksia koskevia asioita, joissa vakuutusta ei ole markkinoitu Suomessa.

D voi selvittää, toimiiko vakuutusyhtiön kotimaassa vakuutusasioita käsittelevä tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisuelin.

Vakuutus ulkomaisesta vakuutusyhtiöstä?

Harkitsetko vakuutuksen ottamista ulkomaisesta vakuutusyhtiöstä? Vakuutusta otettaessa on aina syytä tarkistaa vakuutusturvan sisältö ja hinta. Tämä tulee tehdä myös silloin, kun ollaan ostamassa vakuutusta johonkin muuhun palveluun, kuten esimerkiksi lainasopimukseen, luottokorttiin tai irtaimen kaupan liittyen. Ulkomaisen yhtiön tarjoamissa vakuutuksissa turva voi olla hyvin erilainen tai suppeampi kuin Suomessa perinteisesti myydyissä vakuutuksissa. Vakuutuksen ottamista ulkomalaisesta vakuutusyhtiöstä harkitsevan on oman vakuutustarpeen arvioinnin, vakuutuksen kattavuuden ja vakuutuksen hinnan ohella syytä selvittää ainakin seuraavat asiat:

1. Minkä maan lakia sovelletaan?

Eri maiden vakuutussopimuslakeja ei ole yhtenäistetty EU:n piirissä. Sen sijaan on olemassa säännöksiä siitä, minkä maan lainsäädäntöä sovelletaan silloin, kun on kysymys kansainvälisluonteisesta vakuutussopimuksesta. Suomessa on tämän vuoksi säädetty laki eräisiin kansainvälisluonteisiin vakuutussopimuksiin sovellettavasta laista. Muun kuin Suomen lain soveltaminen vakuutussopimukseen ei saa tämän lain mukaan vähentää Suomessa vakinaisesti asuvan kuluttajan sellaisia oikeuksia, jotka hänellä on Suomen lainsäädännön pakottavien säännösten kuten esimerkiksi vakuutussopimuslain tai kuluttajansuojalain mukaan, jos vakuutusta on vakuutusyhtiön tai sen edustajan toimesta markkinoitu Suomessa.

Jos ulkomaisella vakuutusyhtiöllä on Suomessa tytäryhtiö tai sivuliike, sovelletaan kuluttajille markkinoitaviin vakuutuksiin käytännössä Suomen vakuutuslakia. Mikäli yhtiöllä ei ole Suomessa konttoria, tulee aina tarkistaa sopimusasiakirjoista sovellettavaksi ehdotettu laki. Jos vakuutuksen ottaa vakuutusedustajan välityksellä yhtiöstä, jolla ei ole Suomessa edustustoa ja joka ei markkinoi vakuutuksia Suomeen, sovellettavaksi mitä todennäköisimmin voi tulla ulkomainen, vakuutusyhtiön kotipaikan laki.

Tarkista aina, minkä maan lainsäädäntöä vakuutus sopimukseen ehdotetaan sovellettavaksi.

2. Millä kielellä vakuutusehdot ovat?

Vakuutusehdot voivat olla sisällöltään monimutkaisia ja sisältävät mahdollisesti myös erikoistermejä. Tämän takia on tärkeää, että vakuutusehdot ja muut sopimusasiakirjat ovat kirjoitettu sellaisella kielellä, jonka vakuutuksenottaja osaa. Niissä tapauksissa, joissa vakuutusta markkinoidaan Suomessa kuluttajille, suomalaisella kuluttajalla on oikeus vaatia vakuutusehdot sekä muut vakuutuksesta annettavat tiedot omalla äidinkielellään, jos se on suomi tai ruotsi. Tästä asiasta on Finanssivalvonnan (entinen Vakuutusvalvontavirasto) antama ohje.

Pyydä ennen vakuutus sopimuksen tekemistä vakuutuksen tuoteselosteen lisäksi vakuutusehdot ja tarkista, millä kielellä vakuutusehdot ovat. Säilytä nämä asiakirjat huolellisesti vakuutuksen ottamisen jälkeenkin. Vakuutustapahtuman sattuessa saatat tarvita niitä. Mikäli vakuutuksen myyjä ei suostu antamaan vakuutuksen tuoteselostetta ja vakuutusehtoja, älä tee vakuutus sopimusta.

Älä tee vakuutus sopimusta, jos vakuutusehdot on kirjoitettu kielellä, jota et osaa.

3. Missä maassa korvauspäätökset tehdään?

Tiedustele, missä maassa vakuutusyhtiön vakuutus- tai korvauspäätökset tehdään ja millä kielellä päätös annetaan. Selvitä, millä kielellä on mahdollisuus asioida vakuutusyhtiön kanssa mahdollisissa ongelmatilanteissa ja ylipäänsä vakuutus sopimukseen liittyvissä asioissa.

4. Vahinkojen tarkastaminen

Jos kysymys on vahinkovakuutuksesta, kuten esimerkiksi tuotevakuutuksesta, selvitä miten vahinkojen tarkastaminen on käytännössä järjestetty.

5. Mitä seurauksia on säästövakuutuksen maksusuunnitelman muuttamisesta?

Jos kysymys on säästövakuutuksesta (eläke- tai säästöhenkivakuutuksesta), selvitä aina tarkasti, mitä seurauksia on siitä, jos joudut muuttamaan maksusuunnitelmaasi syystä tai toisesta (esimerkiksi jos et pysty maksamaan kahden ensimmäisen vuoden maksuja täsmällisesti sovitussa aikataulussa tai joudut pitämään maksamisessa väli vuoden). Selvitä myös takaisinostoperusteet.

6. Missä ajassa korvausta on haettava?

Selvitä, missä ajassa korvausta pitää hakea vakuutustapahtuman sattumisesta lukien. Tarkista myös, mitä ilmoituksia vahinkotilanteessa on tehtävä. Ehdoissa voi olla toteamus, että "vahinkoilmoitus on tehtävä mahdollisimman pian." Erot eri maiden vakuutuksissa voivat olla yllättäviä.

7. Mikä on vakuutuksen lopullinen hinta?

Tiedustele, onko vakuutustarjouksessa oleva hinta lopullinen hinta vai voiko sen lisäksi tulla

veloitettavaksi esimerkiksi vakuutusmaksuveroa tai toimitusmaksuja. Ole erityisen tarkka, mitä kaikkia kuluja peritään.

Vakuutusmaksuvero koskee pääasiassa vahinkovakuutuksia, joita ovat esimerkiksi kotivakuutukset. Jos vakuutusyhtiöllä ei ole Suomessa sivuliikettä eikä veroasiamiestä, vakuutuksenottaja itse on verovelvollinen mahdollisesta vakuutusmaksuverosta (23 % 1.7.2010 alkaen, sitä ennen 22 %). Toisin sanoen tällaisessa tapauksessa esimerkiksi kotivakuutuksenottaja joutuu itse tilittämään vakuutusmaksuveron verottajalle.

8. Sopimuksen peruuttaminen, muuttaminen ja irtisanominen

Tarkista sopimuksen peruuttamismahdollisuus ja vakuutuksen irtisanomisehdot sekä peruuttamisen ja irtisanomisen seuraukset. Selvitä minkälainen oikeus vakuutusyhtiöllä on muuttaa vakuutuksen ehtoja ja maksuja. Joissakin maissa vakuutusyhtiöllä on hyvin laaja mahdollisuus muuttaa ehtoja ja maksuja verrattuna Suomen vakuutuslainsäädäntöön.

9. Missä ja miten riidat ratkaistaan?

Selvitä, missä maassa ja missä tuomioistuimessa vakuutuslainsäädäntöä koskevat riidat ratkaistaan. Jos ulkomaisen vakuutusyhtiön kotipaikka on EU-maassa tai Islannissa, Norjassa tai Sveitsissä, vakuutusyhtiötä vastaan voidaan nostaa vakuutuksenottajan kotipaikan tuomioistuimessa.

Selvitä myös, voiko vakuutuskorvausta tai vakuutuslainsäädäntöä koskevan riidan saattaa tuomioistuimen ulkopuolisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi. Voiko asian saattaa FIN-NET-verkkoon kuuluvan riidanratkaisuelimen käsittelyyn? Selvitä, miten mahdollisen valitusasian hoitamisessa pitää käytännössä edetä.

Tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisu ja muita keskeisiä asioita

Vakuutus- ja rahoitusneuvonta 2009

www.fine.fi

Vakuutusyhtiö	(Suomalainen tai) Suomessa rekisteröity vakuutusyhtiö	ETA:n jäsenvaltiossa rekisteröity vakuutusyhtiö, jonka Suomessa sijaitsevasta sivuliikkeestä vakuutus on myyty	ETA:n jäsenvaltiossa rekisteröity vakuutusyhtiö, jolla ei ole sivuliikettä Suomessa	ETA:n ulkopuolinen vakuutusyhtiö
Tuomioistuimen ulkopuolinen riidanratkaisu	Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan neuvonta- ja selvittelyapu on käytettävissä. Vakuutuslautakunta (VKL) ja kuluttajariitalautakunta (KRIL) ovat käytettävissä toimialueidensa mukaisesti.		Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan neuvonta- ja selvittelyapu ei ole käytettävissä. VKL ei käytettävissä. KRIL käytettävissä, jos vakuutusta markkinoitu Suomessa (KRIL ei mm. käsittele sijoitussidonnaisissa vakuutuksissa). FIN-NET apuna joissakin maissa.	Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan neuvonta- ja selvittelyapu ei ole käytettävissä. VKL ei käytettävissä. KRIL ei käytännössä käytettävissä. Vakuutusyhtiön kotimaassa mahdollisesti toimiva riidanratkaisuelin voi olla käytettävissä.
Vakuutus sopimukseen sovellettava laki	Suomen vakuutuslakia ja muu lainsäädäntö		Käytännössä usein Suomen lainsäädäntö.	Käytännössä vakuutusyhtiön kotipaikan lainsäädäntö tai muu ulkomainen lainsäädäntö.
Oikeuspaikka	Vakuutuksenottajan kotipaikan tuomioistuin		Vakuutuksenottajan kotipaikan tuomioistuin	Käytännössä tuomioistuin ulkomailla
Markkinoinnin ja sopimusehtojen valvonta	Finanssivalvonta ja Kuluttajavirasto	Suomessa tapahtuvan markkinoinnin osalta Finanssivalvonta ja Kuluttajavirasto	Suomessa tapahtuvan markkinoinnin osalta Finanssivalvonta ja Kuluttajavirasto	Vakuutusyhtiön kotipaikan mahdollinen valvontamekanismi
Vakuutusyhtiön talouden valvonta	Finanssivalvonta	Vakuutusyhtiön kotimaan valvoja	Vakuutusyhtiön kotimaan valvoja	Vakuutusyhtiön kotipaikan mahdollinen valvontamekanismi

Taulukossa on käsitelty vakuutuksenottajan asemaan liittyviä pääkohtia esimerkkitalanteissa. Taulukko ei tyhjentävästi kuvaa vakuutuksenottajan asemaa esimerkkitalanteissa eikä siinä ole voitu huomioida kaikkia mahdollisia vakuutusten myyntitalanteita.